

DEBRECENI REFORMÁTUS HITTUDOMÁNYI EGYETEM

FEJLESZTŐPEDAGÓGUS szakirányú továbbképzési szak

KÉPZÉSI FÜZET

Debreceni Református Hittudományi Egyetem
Felnőttképzési Központ

Debrecen
2025

Tartalomjegyzék

ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK	2
KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK	3
TANULMÁNYI INFORMÁCIÓK	10
FELNÖTTKÉPZÉSI SZERZŐDÉS	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
TANTÁRGYLEÍRÁSOK	13
SZAKDOLGOZATI ÚTMUTATÓ ÉS KÖVETELMÉNYEK.....	62
TANULÁSIRÁNYÍTÁSI GYAKORLAT	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK

Az intézmény neve és címe:	Debreceni Református Hittudományi Egyetem 4026 Debrecen, Kálvin tér 16. Telefonszám: 52/518-500; 518-577
Intézmény azonosító:	FI12746
Központvezető:	Dr. Joó Anikó PhD
Képzésfelelős:	Dr. Molnár-Tamus Viktória PhD
Oktatásszervező:	K. Papp Edit, Turucz Imola
A képzés formája:	esti tagozat

KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK

Fejlesztőpedagógus szakirányú továbbképzés

- I. A szakirányú továbbképzés megnevezése:**
Fejlesztőpedagógus szakirányú továbbképzési szak
- II. A létesítést engedélyező határozat ügyiratszama:**
OH-FRKP/1389-6/2007. és az azt módosító OH-FHF/1116-4/2009.
- III. A létesítő intézmény neve:**
Eötvös Lóránd Tudományegyetem
- IV. A képzést indító intézmény neve:**
Debreceni Református Hittudományi Egyetem
- V. A szakirányú továbbképzési szak képzési és kimeneti követelménye:**
 - 1. A szakirányú továbbképzés megnevezése:** Fejlesztőpedagógus
 - 2. A szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:** Fejlesztőpedagógus
 - 3. A szakirányú továbbképzés képzési területe:** pedagógusképzés
 - 4. A felvétel feltétele:**
 - a) Pedagógus képzési területen óvó, tanító, gyógypedagógia, konduktor alapképzési szakokon szerzett szakképesítés
 - b) Bármely képzési területen, tanári szakon szerzett szakképzettség
 - c) Pedagógia, pszichológia képzési ágban, pszichológia, pedagógia szakon szerzett szakképesítés
 - d) Az a), b) pontokban leírt szakképzettséggel pedagógus munkakörben eltöltött legalább két év gyakorlat
 - e) A c) pontban leírt szakképesítéssel oktatási nevelési intézményben eltöltött legalább két év gyakorlat
 - 5. A szakirányú továbbképzési szak célja, a képzés során elsajátítandó kompetenciák**
A képzés célja olyan szakemberek (pedagógusok) képzése, akik pszichológiai, pedagógiai ismereteik birtokában szakszerűen végezhetik a különböző beilleszkedési és/vagy tanulási nehézségekkel küzdő gyermek pedagógiai szűrését, prevencióját és korrekcióját csoportos és egyéni formában.

Ismeretek:

Ismeri a fejlődés-fejlesztés főbb elméleti koncepcióit, a személyiség és az értelmi fejlődés életkori és individuális jellemzőit. Elsajátította a tanulási nehézségek pszichológiai és pedagógiai diagnosztikáját. Tisztában van a fejlesztés elméleti és gyakorlati kérdéseivel, azok prevenció és korrekció formáival, egyéni és csoportos módszereivel.

Az ismeretek alkalmazása a gyakorlatban:

A tanulási nehézségek pedagógiai diagnosztikájának gyakorlati alkalmazására, az eredmények elemzésére és értelmezésére képes. Módszertani ismereteit óvodai, iskolai csoportokban, egyéni és kiscsoportos fejlesztési eljárásokban alkalmazni tudja. Képes felismerni a tanulási zavarra utaló jeleket, diagnosztizálás céljából tovább irányítja ezeket a várhatóan kompetenciakörén kívül eső tanulókat.

Elvárt szakmai hozzáállás és feladatok:

Speciális elméleti és módszertani felkészültsége révén hatékonyan elősegíti az alapkészségek elsajátítását a készségek, képesség fejlesztését a lassúbb érési tempójú és a tanulási nehézségekkel küzdő gyermekeknél, egyben szerepet vállal a tehetségek felismerésében és gondozásában.

Kompetenciája:

Azokra a gyermekekre terjed ki, akik legalább normál intelligencia-övezetben helyezhetők el, ép érzékszervekkel rendelkeznek, s érésbeli lemaradásuk vagy tanulási nehézségeik elsősorban a környezeti károsító hatásokkal indokolhatók. Kompetenciája nem terjed ki a sajátos nevelési igényű (tanulási zavar BNO kóddal) tanulók diagnosztizálására, sem ezek terápiájára. A sajátos nevelési igényű tanulók kiszűréséhez együttműködik a Szakértői Bizottsággal és tanulási zavar esetén a szakszerű terápia biztosítása céljából a gyógypedagógus kollegákkal.

- 6. A képzési idő fél éveken:** 4 félév (előzetes tanulmányok beszámításával ez maximum 2 félévvel csökkenthető. Beszámítható: Fejlesztőpedagógus 120 órás tanfolyam, alapítási eng. szám: T-300730-340/1999. ELTE pedagógus szakvizsga-preventív és korrektív pedagógiai pszichológia; egyéb: tematika és megszerzett minősítés alapján)
- 7. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120** (előzetes tanulmányokból beszámítható max. 60 kredit)

8. A szakképezettség szempontjából meghatározó ismeretkörök (szakmai gyakorlat) és az ezekhez rendelt kreditérték:

Alapozó ismeretek: 30 kredit

- a. A fejlődés, fejlesztés elméleti kérdései, a szocializáció mechanizmusa.
- b. A személyiségfejlődés életkori és egyéni sajátosságai, a személyiségfejlesztés főbb feladatai.
- c. Az értelmi fejlődés főbb koncepciói, életkori sajátosságok
- d. A tanulási képességet meghatározó pszichikus funkciók fejlődése
- e. Az iskolai tanulást befolyásoló kognitív és affektív tényezők
- f. A pedagógus, mint a fejlesztés forrása, befolyásolás, modellhatás
- g. Adaptivitás a pedagógiai gyakorlatban.

Speciális ismeretkörök, elmélet és gyakorlat: 75 kredit

- Nevelépszichológia – Devianciák, veszélyeztetettség. Serdülőkor pszichológiai jellemzői.
- Iskolai szociálpszichológia – Speciális, problémás pedagógiai helyzetek elemzése és kezelésének módszerei.
- Tanulásmódszertan – A tanulási nehézségek oki háttere és tünetei (az olvasási és számolási nehézségek elméleti és gyakorlati kérdései).
- Komplex szűrések a fejlesztőpedagógus szolgálatában: a szűrőeljárások menete, etikája, kompetenciája, az eredmények értékelése.
- A fejlesztés fő területei, módszertani alapok.
- A tehetség jellemzői, tehetséggondozás.
- A gyakorlati képzés fő területei:
 - A gyermeki személyiség megismerésére szolgáló nevelépszichológiai és pedagógiai eljárások;
 - Az értelmi fejlettség, tanulási képességek mérésére, szűrésére szolgáló eljárások elemzése, esetmegbeszélések;
 - Testséma-, percepciófejlesztés gyakorlati eljárásai;
 - A mozgás, mint a percepció fejlesztés fő területe;
 - A játék szerepe a prevenciós korrekciós fejlesztésben, fejlesztő játékok alkalmazásának gyakorlati lehetőségei;
 - A zene szerepe a prevenciós és korrekciós fejlesztésben;
 - Tehetséggondozás.

9. A szakdolgozat kreditértéke: 5+10 kredit

10. A számonkérés módja:

Minősített aláírás, gyakorlati jegy, kollokvium, indexben rögzítve, kreditértéket hozzárendelve.

A záróvizsgára bocsátás feltételei:

- A tantervben előírt valamennyi tanulmányi és vizsgakötelezettség teljesítése
- Bírálattal elfogadott szakdolgozat

11. A képzés infrastrukturális feltételei

(könyvtár, tanterem, írásvetítő, számítógép, projektor, video) biztosítottak

MINTATANTERV
Fejlesztőpedagógus szakirányú továbbképzési szak

Kód	Tantárgyak	Előfelté- telek	I.	II.	III.	IV.	St.	Tantárgyfelelős
	Alapozó ismeretek							
	A fejlesztőpedagógia fejlődéslelektani alapjai I.		15+0 6 k				K	Dr. Mohácsi Bernadett
	A fejlesztőpedagógia fejlődéslelektani alapjai II.			15+0 6 k			K	Dr. Mohácsi Bernadett
	Iskolai, óvodai szociálpszichológia		10+0 5 k				K	Dr. Kiss János
	A tanulási képességeket meghatározó pszichikus funkciók I.		10+0 5 k				K	Beszterczey Andrásné
	A tanulási képességeket meghatározó pszichikus funkciók II. A pszichés funkciók fejlődésének zavarai			10+0 5 k			K	Vályogos Krisztina
	Adaptivitás a pedagógiai gyakorlatban		5+5 3 gyj				K	Vályogos Krisztina
	Szakmai ismeretek							
	Szűrések, pedagógiai diagnosztika		10+0 3 gyj				K	Vályogos Krisztina
	Hospitálás I. Szűrések, pedagógiai diagnosztika (terepgyakorlat: óvoda, általános iskola, középiskola)		0+15 5 gyj				K	Vályogos Krisztina
	Fejlesztés módszertana I. (fejlesztőórák módszertana)		5+0 2 gyj				K	Vályogos Krisztina
	Mentálhigiénés csoport		0+10 3 gyj				K	Kathyné Mogyoróssy Anita
	Figyelmi nehézségek, hiperaktivitás, magatartási nehézségek, devianciák			15+0 3 gyj			K	Vályogos Krisztina
	Számolási nehézségek			10+5 3 gyj			K	Vályogos Krisztina
	Olvasási, írási nehézségek			10+5 3 gyj			K	Vályogos Krisztina
	Fejlesztés módszertana II. (folyamattervezés, fejlesztési terv készítése)			10+0 3 gyj			K	Dr. Molnár- Tamus Viktória

	Hospitálás II. Fejlesztés módszertana II. (terepgyakorlat: óvoda, általános iskola, középiskola) (folyamattervezés, fejlesztési terv készítése)			0+15 5 gyj			K	Radványi Csaba
	Óvodai fejlesztés, prevenció				0+5 2 gyj		K	Vályogos Krisztina
	Tehetséggondozás, alulteljesítő tehetségek				10+5 3 gyj		K	Dr. Molnár- Tamus Viktória
	Mozgásfejlesztés módszertana (gyakorlat, külső helyszínen)				10+5 3 gyj		K	Dr. Pinczés Tamás
	Fejlesztés fő területei, módszertani alapjai, alternatív módjai (állat, zene, rajz, báb, dráma, Waldorf, IKT)				0+50 10 gyj		K	Dr. Pinczés Tamás
	Pedagógiai esetelemző csoport (esetmegbeszélés)					0+15 5 gyj	K	Radványi csaba
	Szabados választott tárgy					0+10 3 gyj	SZV	Vályogos Krisztina
	Gyakorlat							
	Tanulásiirányítási gyakorlat I. (külső helyszínen) - óratervek				0+15 5 gyj		K	Dr. Molnár-Tamus Viktória
	Tanulásiirányítási gyakorlat II. (az oklevél minősítésébe beszámít) (külső helyszínen) - komplett dokumentumok elkészítése, egyéni óravázlatok					0+40 12 gyj	K	Dr. Molnár-Tamus Viktória
	Gyakorlatkísérő szeminárium					0+5 3 gyj	K	Dr. Molnár-Tamus Viktória
	Szakdolgozat és konzultáció							

	Szakdolgozat				5gyj		K	Dr. Joó Anikó
	Szakdolgozat					10gyj	K	Dr. Joó Anikó
	Össz. óraszám		85	95	100	100	350	
	Kreditszám		32	28	28	33	120	

TANULMÁNYI INFORMÁCIÓK

Tanév: 2025/26.

A tanév időbeosztása:

ősz félév:

szorgalmi időszak: 2025. szeptember 8. – december 12.

vizsgaidőszak: 2025. december 15. – 2025. december 23.

2026. január 5. – 2025. február 6.

tavaszi félév:

szorgalmi időszak: 2026. február 9. – május 15.

vizsgaidőszak: 2026. május 18. – június 26.

Beiratkozás: az első konzultáció alkalmával, 2025. szeptember 5.

Konzultációk: havonta két alkalommal, pénteken 13:00-tól, szombaton 9:00-tól.

Ügyintézés helye és ideje: Felnőttképzési Központ fsz. 030.
Hétfőtől csütörtökig 9:00-tól 16:00-ig
Pénteken 9:00-tól 13:00-ig
Telefonszám: 52/518-577
E-mail: felnottkepzes@drhe.hu

Képzési díj: 150.000 Ft/félév

A záróvizsgára való jelentkezés rendje:

Záróvizsgára az bocsátható, aki a képzési program minden előírt követelményét teljesítette. A hallgató a záróvizsgára való jelentkezési szándékát a honlapon elérhető nyomtatványnak a Felnőttképzési Központ által megadott határidőre történő benyújtásával jelzi.

KÉPZÉSI SZERZŐDÉS

Mely létrejött a Debreceni Református Hittudományi Egyetem (intézményi azonosító: FI12746) mint képzést végző intézmény – a továbbiakban: **Intézmény** – másrészről

..... (név, születési név) hallgató
..... (születési helye, ideje),
..... (anyja neve),
..... (lakcíme),

mint képzésben részt vevő hallgató – a továbbiakban: **Hallgató** – között
a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (Nftv.) alapján folyó szakirányú továbbképzés tárgyában az alábbi feltételekkel:

- 1./ Felek jelen szerződés alapján hallgatói jogviszonyt létesítenek, mely alapján a Hallgató önköltség fizetése mellett részt vesz az Intézmény által biztosított alábbi képzési programban (a továbbiakban: **képzés**):

Képzés neve: **Fejlesztőpedagógus**

Képzési szint: szakirányú továbbképzés

Képzés formája teljes idejű képzés

Munkarend (tagozat): nappali / levelező/esti (a kívánt aláhúzendő)

A képzéssel *fejlesztőpedagógus* képesítés szerezhető. Az Intézmény vállalja és biztosítja a Hallgató oktatásának, vizsgáztatásának, záróvizsgájának megszervezését, lebonyolítását a képzésre meghatározott képzési és kimeneti követelmények, valamint az Intézmény képzési programjában szereplő tanterv alapján.

- 2./ Felek megállapítják, hogy a Hallgató alapképzettséggel rendelkezik, így a képzésben részt venni jogosult.
- 3./ A képzés időtartama: 4 félév, kezdő időpontja: 2025. szeptember 5.
- 4./ A képzés tanterve: az Intézmény által a képzési és kimeneti követelmények szerint kidolgozott és elfogadott tantervi háló és tantárgyi program szerint.
- 5./ A képzés helye: 4026 Debrecen, Kálvin tér 16.
- 6./ A Hallgató hallgatói jogviszonya az Intézménybe történő beiratkozással jön létre. A Hallgató köteles megismerni az Intézmény vonatkozó szabályzatait, melyek az alábbi weboldalon elérhetők:
<https://drhe.hu/egyetemunk/szabalyzatok/szabalyzatok/>

A Hallgató hallgatói jogviszonyára, tanulmányi és vizsgaügyeire az Intézmény szabályzatai megfelelően vonatkoznak, melyeket köteles betartani. Az egyes szabályzatok rendelkezéseinek megszegése esetén az Intézmény az adott szabályzatban meghatározott jogkövetkezményeket alkalmazza.

- 7./ A képzés díja **150.000.-Ft/félév, azaz egyszázötvenezer forint/félév**, mely magába foglalja a tanulmányi kötelezettség teljesítésével kapcsolatos összes költséget (vizsgadíj, pótvizsga díj, záróvizsga díj). A képzési díj a hallgatói jogviszony fennállása alatt nem módosul.

A képzés tárgyfélévre vonatkozó díját a hallgató legkésőbb a beiratkozással / regisztrációval egyidejűleg, de legkésőbb 10 munkanapon belül köteles a Neptun rendszeren keresztül befizetni.

Amennyiben a Hallgató díjfizetési kötelezettségének nem tesz eleget – kivéve, ha fizetési haladékokat kapott – a félév végi vizsgákra nem jelentkezhet, leckeönyvét nem veheti át, a vizsgákat nem kezdheti meg, a következő félévre nem regisztrálhat, illetve záróvizsgáját nem kezdheti meg.

Amennyiben az Intézmény nem biztosítja a jelen szerződésben foglalt képzést, a képzési díj kamatmentes összege visszajár. Ha a Hallgató a tanulmányait bármely okból abbahagyja/megszünteti a hallgatói jogviszonyát, vagy passzív félévre megy, a befizetett képzési díjat nem követelheti vissza. A megállapított képzési díj megfizetése alól az sem mentesíti a hallgatót, ha annak megfizetésére halasztást vagy részletfizetést kapott.

- 8./ A képzéshez szükséges infrastrukturális feltételeket az Intézmény biztosítja, s azokat a hallgató az Intézmény szabályzataiban foglaltak szerint jogosult használni.
- 9./ A Hallgató kötelezettséget vállal arra, hogy a képzés keretein belül megtartott képzési alkalmakon részt vesz. Rendkívüli esetben legfeljebb a foglalkozások 20%-áról való távolmaradás engedélyezése kérelmezhető. Ennek túllépése nem teljesített krediteket von maga után. Az engedéllyel mulasztott tanórák tananyagának, követelményeinek pótlását és annak határidejét az érintett oktató határozza meg.
- 10./ A Hallgató jelen szerződés aláírásával igazolja, hogy a képzésről szóló tájékoztatást megkapta.
- 11./ A Hallgató a jelen szerződés alapján tudomásul veszi és elfogadja, hogy a képzés befejezését és a vizsga eredményes letételét oklevél dokumentálja.

Az oklevél igazolja, hogy a hallgató a szakirányú továbbképzésben részt vett, vizsgakövetelményeinek eleget téve azt eredményesen elvégezte.

- 12./ Jelen szerződést a Hallgató azonnali hatállyal felmondhatja azzal, hogy a már megfizetett képzési díjat csak abban az esetben követelheti vissza, ha a felmondás az Intézmény szerződésszegése miatt történt.

Jelen szerződést az Intézmény indoklási kötelezettség mellett, eredménytelen írásbeli felszólítást követően azonnali hatállyal felmondhatja a Hallgató súlyos szerződésszegése esetén, valamint abban az esetben, ha a képzés az egyetem működésével összefüggő okból nem folytatható.

- 13./ A Hallgató a hallgatói jogviszonnyal összefüggő jogorvoslati jogát az Nftv.-ben és az Intézmény Szervezeti és Működési Szabályzatban meghatározottak szerint gyakorolhatja.
- 14./ Jelen szerződés az aláírásnak napján lép hatályba és a képzés teljes időtartamára szól. A jelen szerződés megszűnik a Hallgató hallgatói jogviszonya megszűnésének napján.
A jelen szerződésben nem szabályozott kérdésekben a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (Nftv.), valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) rendelkezései az irányadók.

Debrecen, 20 napján

**Debreceni Református Hittudomány
Egyetem**

Dr. Baráth Béla Levente
rektor

.....
hallgató

TANTÁRGYLEÍRÁSOK

Tárgynév:	A fejlesztőpedagógia fejlődéslélektani alapjai I.
Félév:	1. félév
Tárgykód:	FF
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	Dr. Mohácsi Bernadett
Tárgy követelménye:	kollokvium
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	15+0
Előfeltétel:	-
Kredit:	6

A tantárgy oktatásának célja:

Ismeretek nyújtása a pszichikus fejlődés fogalma, tényezői, folyamata, törvényszerűségei, összefüggésrendszere tárgykorben. A fejlesztőpedagógus hallgatók tájékozottságának megalapozása a tipikus fejlődésmenetű gyerekek életkori sajátosságainak vonatkozásában. A hallgatók felkészítése az életkori és egyéni sajátosságok felismerésére és megkülönböztetésére.

A tananyag tartalma:

- A fejlődéslélektan célja, tárgya, központi kérdései, a fejlődést meghatározó törvényszerűségek, a fejlődéslélektani ismeretek relevanciája a fejlesztőpedagógus munkája során.
- A kötődés definíciója, fejlődése, mintázatai és jelentősége a személyiségfejlődés szempontjából.
- A pszichikus funkciók és a társas kapcsolatok hosszmetzeti fejlődése. A motiváció, érzelmszabályozás, énkép és a végrehajtó funkciók fejlődése.
- Az egyéni fejlődés bemutatása Eric H. Erikson pszichoszociális- és Jean Piaget kongitív fejlődéslélektanai elméletein keresztül.
- A szocializáció folyamata és színterei. A szocializáció szerepe a tanuló személyiségfejlődésében.
- Az optimális fejlődést megalapozó korszerű nevelési alapelvek: a fejlődéslélektan üzenete a gyermekekkel kapcsolatban álló felnőtteknek számára.

Követelmény:

Az előadásokon való részvétel ajánlott. A kurzus kollokviummal zárul, írásbeli vizsgát kell tenni a vizsgaidőszakban.

Kötelező irodalom:

- Bernáth L., Solymosi K. (1997) *Fejlődéslélektani olvasókönyv*, Tertia Kiadó, Budapest

- Cole, M. & Cole, S. (2003). *Fejlődéslélektan*. Osiris Kiadó, Budapest
- Danis I., Farkas M., Herczog M., Szilvási L., & Balázs I. (2011). *A koragyermekkori fejlődés természete–fejlődési lépések és kihívások*. Biztos Kezdet Kötetek II. Nemzeti Család és Szociálpolitikai Intézet–Gyerekesély projekt, Budapest.
- Mönks, F., J., Knoers, A., M., P. (1998). *Fejlődéslélektan*. Urbis Kiadó, Budapest

Ajánlott irodalom:

- Hámori E. (2014). *Kötődésselmélet régen és ma. Konceptiók, kutatás, módszerek és klinikai vonatkozások Bowlbytól napjainkig*. Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Kar, Budapest
- Héjja-Nagy K., Dávid M., Mester D. (2015). *Neveléslélektan–egyéni bánásmód*. Líceum kiadó, Eger

Tárgynév:	A fejlesztőpedagógia fejlődéslélektani alapjai II.
Félév:	2. félév
Tárgykód:	FF
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	Dr. Mohácsi Bernadett
Tárgy követelménye:	kollokvium
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	15+0
Előfeltétel:	A fejlesztőpedagógia fejlődéslélektani alapjai I.
Kredit:	6

A tantárgy oktatásának célja:

Ismeretek nyújtása az atipikus fejlődésmenetű gyermeket nevelő családokat érintő krízisről és a megküzdés lehetséges útjairól. A fejlesztőpedagógus hallgatók tájékozottságának megalapozása a fejlesztési munkát meghatározó családi jellemzőkről. A hallgatók felkészítése a fejlesztési folyamat során kívánatos pedagógusi attitűdre és vezetési stílusra. A hallgató kompetenciájának növelése a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal való bánásmóddal kapcsolatban.

A tananyag tartalma:

- A krízis fogalma, egyéni és családi krízisek. A normatív (fejlődési) és akcidentális krízisek.
- Fejlődéslélektani mérföldkövek az atipikus fejlődésmenetű gyermekeket nevelő családok életében. Jellemző krízisek és a reziliencia jelentősége.
- A szülői nevelési stílus és a fejlesztőpedagógus vezetési stílusának jelentősége az atipikus fejlődésmenetű tanulókkal való munka során.
- A szülői attitűd és bevonódás jelentősége a fejlesztőpedagógiai munka során.
- Pszichés eredetű viselkedési rendellenességek, szocializációs nehézségek, magatartási zavarok és jelentőségük a fejlesztőpedagógiai munka során.
- Az agresszív és proszociális viselkedés fejlődése és jelentősége a fejlesztés során.
- A figyelemhiányos/hiperaktivitás-zavarral és/vagy autizmus spektrumzavarral élő tanulókat segítő módszerek oktatási környezetben.

Követelmény:

Az előadásokon való részvétel ajánlott. A kurzus kollokviummal zárul, írásbeli vizsgát kell tenni a vizsgaidőszakban.

Kötelező irodalom:

- Hajduska M. (2012). *Krízislélektan*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest
- Lányiné Engelmayer Á. (2009). *Intellektuális képességzavar és pszichés fejlődés*. Medicina Kiadó, Budapest

- Sávai-Átyin, R. (2023). Szélmalomharc? BTMN tanulók és a szüleik, tanáraik helyzete fejlesztő pedagógusokkal készített interjúk tükrében. *Különleges Bánásmód-Interdiszciplináris Folyóirat*, 9(2), 113-124.
- Závoti, J. (2023). *A fejlesztőpedagógia alapjai*. Soproni Egyetem Kiadó, Sopron.

Ajánlott irodalom:

- Barkley, R. (2016): *Managing ADHD in School: The Best Evidence-Based Methods for Teachers*. Pesi Pub & Media
- Lawrence, C. (2019): *Teacher Education and Autism: A Research-Based Practical Handbook*. Pesi Pub & Media
- Mándoki, N. (2018). A fogyatékossgal élő gyermek nevelése: anya-gyermek interakciók, anyai nevelési viselkedés és szubjektíven megélt megterheltség eltérő fejlődésmenet esetén. *Gyermeknevelés Tudományos Folyóirat. A gyermeknyelv aspektusai*, (3), 1-18.
- Héjja-Nagy K., Dávid M., Mester D. (2015). *Neveléslélektan–egyéni bánásmód*. Líceum kiadó, Eger

Tárgynév:	Iskolai, óvodai szociálpszichológia
Félév:	1. félév
Tárgykód:	FF
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	Dr. Kiss János
Tárgy követelménye:	kollokvium
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	10+0
Előfeltétel:	-
Kredit:	5

A tantárgy oktatásának célja:

A hallgatók előzetes szociálpszichológiai tanulmányainak felelevenítése. Korszerű ismeretek nyújtásával történő szemléletformálás, a pedagógiai hatékonyság növelése. A hallgatók ismerjék meg a pedagógiai szociálpszichológia jelenleg is kutatott azon területeit, melyek az iskola és óvoda társas kapcsolatrendszerének működését segíthetik. Legyenek képesek az óvoda és az iskola csoportlélektani összetevőinek, jelenségeinek, problémáinak felismerésére, megértésére és a pszichológiai szempontok alkalmazására. Legyenek képesek a társas kapcsolatok tudatos kiépítésére és fejlesztésére, ezáltal a munkahelyi klíma javítására. Ismerjék fel a bullying (iskolai zaklatás) jeleit, azonosítsák be a szereplőit és legyenek képesek a prevencióra és szükség esetén a beavatkozásra.

A tananyag tartalma:

- Szocializáció, a szociális tanulás formái
- Szerepelmélet
- A személypercepció mechanizmusai
- Az attitűdök
- Csoportlélektan, vezetés
- Munkahelyi klíma – iskola és óvoda
- Bullying

Követelmény:

- A kurzus során feldolgozott területek ismeretét és alkalmazását írásbeli beadandó dolgozattal mutatják be a hallgatók.
- A dolgozatban egy szabadon választott szociálpszichológiai téma (szociális tanulás, csoportlélektan, munkahelyi klíma, bullying) gyakorlati megfigyeléseit és elemzését kell rögzíteni.

Kötelező irodalom:

- Forgács, J. (2007). A társas érintkezés pszichológiája. Kairosz Kiadó.
- Mészáros, A. (szerk.) (2004). Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága. ELTE Eötvös Kiadó.

Ajánlott irodalom:

- Carver, C. S., Scheier, M. F. (2006). Személyiségpszichológia. Osiris Kiadó
- Coloroso, B. (2020). Bullying – Zaklatók, áldozatok, szemlélők. Harmat Kiadói Alapítvány.
- Pinczésné Palásthy, I. & Kathyné Mogyoróssy, A. (2011). A nevelés szociálpszichológiája. RE-PE-T-HA-könyvek. Debreceni Egyetem Tudományegyetemi Karok
- Széll, K., Szabó, L., & Fehérvári, A. (2020). Iskolai kötődés, iskolai klíma diák és pedagógus szemmel. *Iskolakultúra*, 30(8), 21–40.

Tárgynév:	A tanulási képességeket meghatározó pszichikus funkciók I.
Félév:	1. félév
Tárgykód:	FF
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	Beszterczey Andrásné
Tárgy követelménye:	kollokvium
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	10+0
Előfeltétel:	-
Kredit:	5

A tantárgy oktatásának célja:

A tantárgy oktatásának célja összefoglalni és elemezni a sikeres tanuláshoz szükséges pszichikus funkciókat, végigvezetni ezeket a funkciókat a fejlődését 0-10 éves korban. A fejlődés bemutatása során kiemelendő az iskolába lépés időszaka, az olvasás-írás-számolás megtanulásának feltételeként számon tartott pszichikus funkciók szükséges fejlettségi szintje, a fejlettség megnyilvánulásának a formái. Rávilágítani a funkciók fejlődésbeli és működésbeli összefüggéseire.

A tananyag tartalma:

- A tanulással kapcsolatos fogalmak, elméletek.
- A tanulási képességet meghatározó pszichikus funkciók

Követelmény: kollokvium

Kötelező irodalom:

- SZAKMAI AJÁNLÁS a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő gyermekeket, tanulókat az óvodai és iskolai nevelésük-oktatásuk során megillető különleges bánásmódhoz; a fejlesztő pedagógiai ellátás gyógypedagógiai tartalmaira; a pedagógiai segítség céljaira, feladataira és módszereire; valamint a BTMN tanulói jogokhoz kapcsolódó joghasználatra
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktataskerettanterv/BTMN_szakmai_ajanlas.pdf
- Porkolábné Balogh Katalin: A tanulási képességet meghatározó pszichikus funkciók fejlődése, a tanulási nehézségek korai felismerésének lehetőségei, a fejlesztés perspektívái. Iskolapszichológia. Tankönyvkiadó, Budapest, 1988, 159–186.p.
https://mek.oszk.hu/04600/04669/html/balogh_pedpszich0039/balogh_pedpszich0039.html

Ajánlott irodalom:

- N. Kollár Katalin – Szabó Éva (szerk.): Pszichológia pedagógusoknak. Osiris Kiadó Budapest, 2004.

Tárgynév:	A tanulási képességeket meghatározó pszichikus funkciók II. A pszichés funkciók fejlődésének zavarai
Félév:	2. félév
Tárgykód:	FF
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	Vályogos Krisztina
Tárgy követelménye:	kollokvium
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	10+0
Előfeltétel:	A tanulási képességeket meghatározó pszichikus funkciók I.
Kredit:	5

A tantárgy oktatásának célja:

A tantárgy oktatásának célja összefoglalni és elemezni a sikeres tanuláshoz szükséges pszichikus funkciók fejlődésének zavarait 0-10 éves korban. Rávilágítani a funkciók fejlődésbeli zavarainak és működésbeli összefüggéseinek kapcsolatára.

A tananyag tartalma:

- A tanulási nehézségek okai.
- A tanulási képességet meghatározó pszichikus funkciók zavarai
- A tanulási nehézségek felismerése.
- A hátrányos helyzet és az iskolai sikeresség.

Követelmény: kollokvium

Kötelező irodalom:

Porkolábné Balogh Katalin: A tanulási képességet meghatározó pszichikus funkciók fejlődése, a tanulási nehézségek korai felismerésének lehetőségei, a fejlesztés perspektívái. Iskolasz pszichológia. Tankönyvkiadó, Budapest, 1988, 159–186.p.
https://mek.oszk.hu/04600/04669/html/balogh_pedpszich0039/balogh_pedpszich0039.html

Ajánlott irodalom:

Tárgynév:	Adaptivitás a pedagógiai gyakorlatban
Félév:	1. félév
Tárgykód:	FF
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	Vályogos Krisztina
Tárgy követelménye:	gyakorlati jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	5+5
Előfeltétel:	-
Kredit:	3

A tantárgy oktatásának célja:

Fogalmak bevezetése és tisztázása: egységesség, pluralizmus, differenciálás, adaptivitás. A kedvező tanulói környezet újraértelmezése. Tudja az adaptív környezet nyújtotta lehetőségeket használni a pedagógiai folyamatokban

A tananyag tartalma:

- Az egységesség, a pluralizmus fogalma és értelmezése a köznevelésben.
- Egységességtől az adaptivitásig
- Adaptivitás az oktatásban: az oktatás céljai, az oktatás tartalma; az oktatás menete ismeretek a korábbi szakmai ismeretekre alapozottan
- Az adaptivitás, mint lehetséges problémakezelési megoldás.
- Kedvező tanulói környezet: frontális osztálymunka, csoport munka, páros munka, egyéni munka, individualizált munka. A módszerek és a szervezési módok váltogatása és szimultán használata

Követelmény:

- Tanórai munkában való aktív részt vétel
- Ismerje és adekvátan értelmezze az adaptivitás fogalmi rendszerét
- Legyen képes felismerni az adaptív tanulási helyzetet
- Megfelelően értelmezze az adaptivitás lehetőségeit és feltételrendszerét

Kötelező irodalom:

- M. Nádas Mária: Adaptivitás nevelés és oktatás. Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége 2010.
- M. Nádas Mária: Adaptivitás az oktatásban. ELTE Eötvös Kiadó 2007.
- Falus Iván: Didaktika. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998, 221-391.o.
- Mészáros György - Gaskó Krisztina - Kálmán Orsolya – Rapos Nóra (2011). Az adaptív-elfogadó iskola koncepciója. Budapest: Oktatókutató és Fejlesztő Intézet.

- Bodnár, Éva (2015) Az adaptív tanulási környezet, a perszonalizáció, és az asszociatív tanulás lehetőségei digitális környezetben Egy gazdasági alapismereteket oktató adaptív tanulási környezet bevéálsvizsgálatának eredményei. In: Agria Media 2014: „A humán teljesítménytámogató technológia kora következik; tudásteremtés, értékörzés, munkavégzés digitális eszközökkel.”. Eszterházy Károly Főiskola Líceum Kiadó. pp. 406-411.
- Nádasí Mária 2012. Adaptívítás az oktatásban, Libri Kiadó, Budapest

Ajánlott irodalom:

- Frányó, Z. (2022). Az adaptív-elfogadó iskola koncepciójának alapját képező értékdimenziók megjelenése a felsőoktatási térben. Neveléstudomány| Oktatás–Kutatás–Innováció, 10(1), 83-101.
- Adaptációs kézikönyv. Gyakorlati útmutató integráló pedagógusoknak. Educatío Társadalmi Szolgáltató Kht., Budapest, 2008.

Tárgynév:	Szűrések, pedagógiai diagnosztika
Félév:	1. félév
Tárgykód:	FF
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	Vályogos Krisztina
Tárgy követelménye:	gyakorlati jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	10+0
Előfeltétel:	-
Kredit:	3

A tantárgy oktatásának célja:

A tantárgy oktatásának célja, hogy a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek/ tanuló átfogó és komplex megismerésével, minél hatékonyabban megtaláljuk azokat a segítői módszereket és technikákat, amelyek birtokában segíteni, támogatni tudjuk őket fejlődésükben. Ehhez a folyamathoz használjuk fel a (gyógy)pedagógiai diagnosztika eszközeit és lehetőségeit.

Célunk, hogy a hallgatók ismereteket szerezzenek a komplex pedagógiai, gyógypedagógiai, pszichológiai diagnosztikus eljárásokról. A diagnosztikához kapcsolódó protokoll megismerése, a szakértői vélemények értelmezése mellett szerezzenek jártasságot a diagnosztikai vizsgálatok alapján a kapott eredmények interpretálásában.

A hallgató tanulási nehézségek pedagógiai diagnosztikájának gyakorlati alkalmazására, az eredmények elemzésére és értelmezésére legyen képes. Módszertani ismereteit óvodai, iskolai csoportokban, egyéni és kiscsoportos fejlesztési eljárásokban alkalmazni tudja. Ismerje fel a tanulási zavarra utaló jeleket, diagnosztizálás céljából tovább tudja irányítani ezeket a várhatóan a kompetenciakörén kívül eső a tanulókat.

A tananyag tartalma:

- A hallgató megismerkedik a komplex szűrések, szűrőeljárások menetével, etikájával, az eredmények értékelésével, a fejlesztőpedagógus kompetenciájával.
- A képzés során elsajátítja a gyermek/tanuló személyiségének megismerésére szolgáló nevelépszichológiai és pedagógiai eljárások, az értelmi fejlettség, tanulási képességek mérésére, szűrésére szolgáló eljárások elemzése gyakorlati lehetőségeit.
- A diagnosztikus munka komplex, több szempontú megközelítést kíván meg a szakemberektől, így a megfigyelés, kikérdezés módszereivel is megismerkednek a hallgatók esettanulmányok során.

Követelmény:

A hallgató készítsen megfigyelési jegyzőkönyvet a képzés és a szakirodalomban megadott szempontok alapján egy tanuló/gyermek strukturált megfigyeléséről egy tetszőleges tanórán, vagy óvodai foglalkozáson!

Beadandó dolgozatát reflexióval zárja!

Kötelező irodalom:

Martonné Tamás Márta: Fejlesztő- pedagógia

Ajánlott irodalom:

- Lányiné Engelmayer Ágnes (2006): A (gyógy)pedagógiai vizsgálat fő elvei, gyakorlati kérdései és illeszkedése a komplex diagnosztikus folyamatba.
- Falus Iván (2004): A megfigyelés. In. Falus Iván (szerk.): Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe. Műszaki Könyvkiadó, Budapest. 125-170.
- Mészáros Andrea (2014): Komplex állapotfelmérés protokolláris szemlélettel. Gyógypedagógiai Szemle, 42. 3. sz. 185-196.
(http://www.prae.hu/prae/gyosze.php?menu_id=102&jid=50&jaid=702)

Tárgynév:	Hospitálás I. Szűrések, pedagógiai diagnosztika (terepgyakorlat: óvoda, általános iskola, középiskola)
Félév:	1. félév
Tárgykód:	FF
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	Vályogos Krisztina
Tárgy követelménye:	gyakorlati jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0+15
Előfeltétel:	-
Kredit:	5

A tantárgy oktatásának célja:

A hallgató a terepgyakorlat során részt vesz:

- nagycsoportos óvodás gyermekek és általános iskola első évfolyamos tanulójának olyan komplex vizsgálatán, amelyik a tanulási nehézség kialakulásának megelőzésére szolgál.
- felső tagozatos, középiskolás BTMN-es diákok tanév eleji bementi vizsgálatán, mérésén

A tananyag tartalma:

Hospitálás során megismerkednek a hallgatók a vizsgálati eljárás protokolljával, és a különböző részképességek szűrésével, vizsgálati módszereivel különböző intézménytípusokban.

Követelmény:

A hallgató vegyen részt a kötelező terepgyakorlatokon – alapvégzettségétől függetlenül, minden intézménytípusban- és az azt követő megbeszéléseken. Hospitálási napló leadása az OH által meghatározott formátumban.

Tárgynév:	Fejlesztés módszertana I. (fejlesztőórák módszertana)
Félév:	1. félév
Tárgykód:	FF
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	Vályogos Krisztina
Tárgy követelménye:	gyakorlati jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	5+0
Előfeltétel:	-
Kredit:	2

A tantárgy oktatásának célja:

A hallgató legyen tisztában a fejlesztő foglalkozások törvényi háttérével és a fejlesztőpedagógus kompetenciával. Zökkenőmentesen legyen képes megszervezni az adott intézményben a fejlesztőfoglalkozásokat.

A tananyag tartalma:

- Fejlesztő foglalkozások törvényi háttére
- Szakértői vélemény bemutatása, feldolgozása, a felülvizsgálathoz szükséges dokumentumok elkészítésének módszertana
- A fejlesztőfoglalkozás alapidokumentumainak bemutatása (könyvelése, egyéni foglalkozásvezetés, félévi értesítések, Kréta)
- A fejlesztőpedagógus kompetenciái
- A fejlesztőpedagógus együttműködési lehetőségei intézményi kereteken belül és kívül

Követelmény:

A kurzus alatt megszerzett elméleti ismereteket és azok gyakorlati alkalmazását írásbeli dolgozaton keresztül mutatják be a hallgatók

Kötelező irodalom:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény
- A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény
- A 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet

- A pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről szóló 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet
- A pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról (NAT)
- 105/2015. (IV.23.) Korm. rendelet a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 363/2012. XII.17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- A mindenkor (aktuális) tanév rendjéről szóló BM rendelet

Ajánlott irodalom:

- Závoti Józsefné: A Fejlesztőpedagógia alapjai. Soproni Egyetem Kiadó 2023.
- Bíró Endre (szerk.): Szakmai Ajánlás a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő gyermekeket, tanulókat az óvodai és iskolai nevelésük-oktatásuk során megillető különleges bánásmódhoz; a fejlesztő pedagógiai ellátás gyógypedagógiai tartalmaira; a pedagógiai segítség céljaira, feladataira és módszereire; valamint a BTMN tanulói jogokhoz kapcsolódó joghasználatra. ELTE-BGGYK Kiadó, Budapest, 2020. Oktatas.hu URL: <https://bit.ly/3FTNmNO>

Martonné

Tárgynév:	Mentálhigiénés csoport
Félév:	1. félév
Tárgykód:	FF
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	Kathyné Mogyoróssy Anita
Tárgy követelménye:	gyakorlati jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0+10
Előfeltétel:	-
Kredit:	3

A tantárgy oktatásának célja:

A hallgatók ismerjék meg a mentálhigiéné elméleti alapjait, különös tekintettel az iskolai mentálhigiéné sajátosságaira. Ismerjék fel a lelki egészségvédelem fontosságát az iskola egészét tekintve. Legyenek képesek a kiégés kezdeti jeleinek felismerésére és a kiégés prevenciójára. Cél a hallgatók asszertivitásának, kommunikációjának, ön- és társismeretének fejlesztése.

A tananyag tartalma:

- Ön- és társismeret:
 - önfeltárás, önértékelés, énkép
 - társismeret, kapcsolatfejlesztés, együttműködés
- A mentálhigiéné fogalma
- A prevenció szintjei
- A pszichés egészség
- Coping-stratégiák
- Iskolai mentálhigiéné
- A kiégés megelőzése és felismerése
- Asszertív kommunikáció: énközlések, kommunikációs gátak elhárítása, a segítő beszélgetés technikái

Követelmény:

- Aktív részvétel a foglalkozásokon
- Beadandó dolgozat: önreflexió írása, melyben reflektál a kurzus anyagára, kiértékeli a kitöltött tesztek (coping, kiégés) és feltárja saját erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit és korlátait a mentálhigiéné területén.

Kötelező irodalom:

- Bagdy, E. & Telkes, J. (2002). *Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában*. Nemzeti Tankönyvkiadó.

Ajánlott irodalom:

- Bordás, A. (2010). A kiégés-szindróma a külföldi és a hazai szakirodalomban. *Educatio* 19(4), 666-672.
- Gerevich, J. (1986). *Közösségi mentálhigiéné*. Gondolat Kiadó.
- Kézdi, B. (szerk.) (2003). *Iskolai mentálhigiéné. Tanulmányok*. Animula.
- Lubinszki, M. (2012). A kiégés komplex értelmezése és prevenciós lehetőségei pedagóguspályán. In Illésné Kovács, M. (szerk.) *Docere et movere – Bölcsészeti- és társadalomtudományi tanulmányok a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Kar 20 éves jubileumára*. ME BTK. 263–276.

Tárgynév:	Figyelmi nehézségek, hiperaktivitás, magatartási nehézségek, devianciák
Félév:	2. félév
Tárgykód:	FF
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	Vályogos Krisztina
Tárgy követelménye:	gyakorlati jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	15+0
Előfeltétel:	-
Kredit:	3

A tantárgy oktatásának célja:

A hallgató pedagógusi munkája során legyen képes felismerni tünetei alapján gyermek és serdülőkorban a magatartási nehézségeket, beilleszkedési nehézséget, a viselkedés és az érzelmek zavarait, a szorongásos zavarokat, a hiperaktivitást, figyelemzavarokat (ADHD), deviáns viselkedést. Legyen kompetens a gyermekek megsegítésben, és legyen tisztában a különböző szakemberek kompetenciáival és az együttműködési lehetőségekkel.

A tananyag tartalma:

- különböző életkori szakaszokra (csecsemőkor, kisgyerekkor, iskoláskor, serdülőkor) jellemző problémás viselkedésszerveződések
- magatartási nehézségek, beilleszkedési nehézség, antiszociális magatartás, deviáns magatartás, evés- alvás- szorongásos zavarok tünetei
- érzelmi zavarok tünetei
- a hiperaktivitás, figyelemzavarok (ADHD) tünetei, felismerése
- kényszerek, pótcselekvéses felismerése
- a fejlesztőpedagógus kompetenciái és kompetenciahatárai, segítségnyújtás módjai és lehetőségei
- együttműködési lehetőségek a segítő intézményekkel, szakemberekkel

Követelmény:

- legyenek képesek a megjelenő tüneteket/tünetegyüttest azonosítani és felismerni a tünetek alapján a fennálló nehézséget
- legyenek tisztában a saját kompetenciájukkal a megsegítés során, és az együttműködési lehetőségekkel

Kötelező irodalom:

- Felleginé, Takács, A. (2004): Problémás tanulók, okok és megoldási javaslatok. In: N. Kollár, K. és Szabó, É (szerk.): Pszichológia pedagógusoknak. Budapest, Osiris Kiadó, 472-495.
- Jávorné, K. J. (2005) Serdülők az iskolában. Budapest, Trefort Kiadó.
- Ranschburg, J. (1998) Pszichológiai rendellenességek gyermekkorban. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó.
- Erikson, E.H. (2002): Gyermekkor és társadalom. Osiris, Budapest

Ajánlott irodalom:

- László Zsuzsa: Az örökmozgó gyerek. [Ton-ton könyvek – Mit csináljak?, 1416-728X; 1. kötet] FI-MO-TA, Kistarcsa, 1997. 1. o. SOE OPAC URL: <https://bit.ly/31i0H1x>
- Ranschburg Jenő: Félelem, harag, agresszió. Saxum Kiadó, Budapest, 2012

Tárgynév:	Számolási nehézségek
Félév:	2. félév
Tárgykód:	FF
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	Vályogos Krisztina
Tárgy követelménye:	gyakorlati jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	10+5
Előfeltétel:	-
Kredit:	3

A tantárgy oktatásának célja:

A hallgatók ismerjék meg a matematika tantárgy oktatása során használt gyakorlati technikákat, hogy ezek segítségével elmélyítsék a szakmai gyakorlati ismereteiket. Váljanak képessé az eltérő tanulói/tanulási szükségletek felismerésére, és az ismerettett technikák felhasználásával a matematika tantárgy oktatása során felmerülő nehézségek megoldására.

A tananyag tartalma:

- Egyéni fejlesztési gyakorlatok
- Gyakorlati technikák, hátránykompenzálás
- A matematika tantárgyakhoz kapcsolódó gyakorlati technikák bemutatása, gyakorlati elsajátítása
- Számolási nehézségek javítása IKT eszközök bevonásával

Követelmény:

Az értékelés előfeltétele a munkakövetelmények hiánytalan teljesítése:

- aktív részvétel az órán,
- egyéni beszámoló, fejlesztő program készítése a tanultak alapján (egy tematikus képről 25 igaz-25 hamis állítás, a fejlesztő program által meghatározott, összes képességterület felhasználásával.)

Kötelező irodalom:

Diane Heacox: Differenciálás a tanításban, tanulásban (2021)

Ajánlott irodalom:

- Mesterházi Zsuzsa és Szekeres Ágota: A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar. Budapest, 2019.
- Kereszty Zsuzsa – Lányi Marietta Könyv a differenciálásról. Műszaki Kiadó (2017)

- Vargáné Mező Lilla (szerk.): Fókuszban az egyén. Hogyan készítsünk egyéni fejlesztési tervet? Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány, Budapest, 2008. [fszk.hu/wpcontent/uploads/2016/05/ Fokuszban.pdf](http://fszk.hu/wpcontent/uploads/2016/05/Fokuszban.pdf)

Tárgynév:	Olvasási, írási nehézségek
Félév:	2. félév
Tárgykód:	FF
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	Vályogos Krisztina
Tárgy követelménye:	gyakorlati jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	10+5
Előfeltétel:	-
Kredit:	3

A tantárgy oktatásának célja:

A hallgatók ismerjék meg az olvasás, írás tantárgyak oktatása során használt gyakorlati technikákat, hogy ezek segítségével elmélyítsék a szakmai gyakorlati ismereteiket. Váljanak képessé az eltérő tanulói/tanulási szükségletek felismerésére, és az ismertetett technikák felhasználásával az olvasás és írás tantárgyak oktatása során felmerülő nehézségek megoldására.

A tananyag tartalma:

- Egyéni fejlesztési gyakorlatok
- Gyakorlati technikák, hátránykompenzálás
- Az anyanyelv tantárgyakhoz kapcsolódó gyakorlati technikák bemutatása, gyakorlati elsajátítása
- Olvasási, írási nehézségek javítása IKT eszközök bevonásával

Követelmény:

Az értékelés előfeltétele a munkakövetelmények hiánytalan teljesítése:

- aktív részvétel az órán,
- egyéni beszámoló, fejlesztő program készítése a tanultak alapján (egy tematikus képről 25 igaz-25 hamis állítás, a fejlesztő program által meghatározott, összes képességterület felhasználásával.)

Kötelező irodalom:

Diane Heacox: Differenciálás a tanításban, tanulásban (2021)

Ajánlott irodalom:

- Mesterházi Zsuzsa és Szekeres Ágota: A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar. Budapest, 2019.
- Kereszty Zsuzsa – Lányi Marietta Könyv a differenciálásról. Műszaki Kiadó (2017)

- Vargáné Mező Lilla (szerk.): Fókuszban az egyén. Hogyan készítsünk egyéni fejlesztési tervet? Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány, Budapest, 2008.
[fszk.hu/wpcontent/uploads/2016/05/ Fokuszban.pdf](https://fszk.hu/wpcontent/uploads/2016/05/Fokuszban.pdf)

Tárgynév:	Fejlesztés módszertana II. (folyamattervezés, fejlesztési terv)
Félév:	2. félév
Tárgykód:	FF
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	Dr. Molnár-Tamus Viktória
Tárgy követelménye:	gyakorlati jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	10+0
Előfeltétel:	-
Kredit:	3

A tantárgy oktatásának célja:

A hallgató ismerje meg az iskolai pedagógiai program sajátosságait, amely mint stratégiai program az iskola képzési ciklusára meghatározza a tanítás-tanulás folyamatának helyi pedagógiai elveit, tanterveit, gyakorlatát és a működési feltételeket! Kövesse végig és értelmezze a nevelőtestület által létrehozott és elfogadott, a fenntartó által jóváhagyott szakmai alapdokumentum megalkotásának folyamatát!

Legyen képes egy érvényes pedagógiai program szakszerű elemzésére, bemutatására, valamint pedagógiai jelenségek és problémák saját intézményi kontextust is figyelembe vevő kritikus, több szempontú elemzésére! Rendelkezzen a pedagógiai folyamatok tervezéséhez, szervezéséhez és értékeléséhez szükséges elméleti és módszertani ismeretekkel, beleértve a terület legújabb eredményeit is!

A tananyag tartalma:

- A pedagógiai programról általában.
- A fenntartó szerepe.
- A Helyi Pedagógiai Program tartalma.
- Kiemelten: Nevelési program, Helyi tanterv, Szakmai program.
- Külső környezeti tényezők figyelembevétele.
- Kapcsolatok, szubjektív pedagógiai feltételek.
- Objektív iskolai adottságok.
- A tanulók egyéni képességei, készségei, motivációi, eredményei.
- Tervezés és személyiségfejlesztés: a fejlettség megállapítása – a tananyag eszközjellegetek biztosítása – tervezés – szervezés – irányítás - módszerek – technikák összefüggésének feltárása – a nyílt és zárt oktatási koncepció - modulok, témahét, projekt, tantárgyblokkosítás.
- A kompetenciák fejlesztésének lehetőségei.

Követelmény:

Aktív részvétel a tanórákon, az egyéni, páros és csoportos feladatok eredményes megoldása, valamint portfólió készítése az első két félév során készített/használt dokumentumokból.

A portfólió összetétele:

- önálló szakirodalmi feldolgozás(ok)

egy konkrét köznevelési intézmény pedagógiai programja és helyi tanterve választott részének bemutatása, elemzése

- fejlesztő foglalkozások tervezete és jegyzőkönyve
- önreflexiók megfogalmazása

Kötelező irodalom:

Bárdossy, I. (2002). A curriculumfejlesztés alapkérdései. Távoktatási tananyag pedagógusok és pedagógusjelöltek számára a curriculumfejlesztés alapkérdéseinek tanulmányozásához és megoldási lehetőségeinek kipróbálásához. Pécs, Budapest: PTE Tanárképző Intézet, Pedagógia Tanszék – UNESCO Tanárképző Portál. ELTE.

<http://mek.oszk.hu/15600/15612/html/hefop05vakc.htm>

- Cseh, Gy., Gál, F., Halász, G., Horn, G., Szabó, M., Szüdi, J. (1997). Önfelkészítő iskolák. Soros oktatási füzetek. Soros Alapítvány, Budapest: Soros Alapítvány. (ISBN 963 9049 01 8)
http://kka.hu/_soros/kiadvany.nsf/daac63da410d1454c1256e320071a9a1/531d10bfac9a713cc1256e4b005e52a5?OpenDocument

- Hunyady, Gy., M. Nádas, M. (1996). A helyi tanterv készítésétől a tanítási óráig. Budapest: Budapesti Tanítóképző Főiskola (ISBN 9637156399, 9789637156397)

Ajánlott irodalom:

Falus, I., Kimmel, M. (2009). A portfólió. Budapest: Gondolat. (ISBN 9789636931209)

- Gönczöl, E., Vass V. (2004). Az oktatási programok fejlesztése.
<http://epa.oszk.hu/00000/00035/00085/2004-10-ta-Tobbek-Oktatasi.html>

- Hunyady, Gy., M. Nádas, M. (2014). Az iskolakép változatai és változásai.
http://www.eltereader.hu/media/2014/06/Hunyady_Nadas_Az-iskolakep_READER.pdf

- Kagan, S., Kagan, M. (2009). Kooperatív tanulás. Budapest: Önkonet Kft.
- Kereszty, Zs, Lányi, M. (2020). Könyv a differenciálásról. Máshonnan - máshogyan - együtt. Kézikönyv az 1-8. évfolyamon tanítók számára. Budapest: Műszaki Könyvkiadó (ISBN 978-963-16-4720-4)

Tárgynév:	Hospitálás II. (fejlesztés módszertana II., terepgyakorlat: óvoda, általános iskola, középiskola; folyamattervezés, fejlesztési terv készítése)
Félév:	2. félév
Tárgykód:	FF
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	Radványi Csaba
Tárgy követelménye:	gyakorlati jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0+15
Előfeltétel:	-
Kredit:	5

A hallgató a terepgyakorlat során részt vesz:

- óvodás és általános iskola alsó tagozatos, felső tagozatos, középiskolás BTMN-es gyermekek intézményi fejlesztőfoglalkozásain

A tananyag tartalma:

Hospitálás során megismerkednek a hallgatók az intézményi fejlesztőfoglalkozások megtervezésével, annak dokumentumaival, és az egyéni fejlesztési terv elkészítésének gyakorlati módszertanával különböző intézménytípusokban.

Követelmény:

A hallgató vegyen részt a kötelező terepgyakorlatokon – alapvégzettségétől függetlenül, minden intézménytípusban- és az azt követő megbeszéléseken. Egyéni fejlesztési terv/tervek leadása a hospitálást vezető mentornál.

Tárgynév:	Óvodai fejlesztés, prevenció
Félév:	3. félév
Tárgykód:	FF
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	Vályogos Krisztina
Tárgy követelménye:	gyakorlati jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0+5
Előfeltétel:	-
Kredit:	2

A tantárgy oktatásának célja:

A hallgatók ismerjék meg az óvodában történő fejlesztés, iskola előkészítés jelentőségét, az óvodában dolgozó fejlesztőpedagógus munkáját, dokumentációit, a szülőkkel, pedagógusokkal egyéb segítő szakemberekkel való együttműködés lehetőségeit. Ismerjék meg az óvodás korú gyermekek életkori sajátosságait, az egészséges fejlődés ütemét, a pszichés fejlődésük jellemzőit. Szerezzenek ismereteket a későbbi tanulási problémák, tanulási zavarok prevenciójáról, a részképesség deficittel rendelkező gyermekek problémáinak feltérképezéséről, az eltérő ütemben fejlődő gyerek viselkedéséről, a fejlődési zavarok megnyilvánulásairól és ezek hatékony fejlesztéséről.

A tananyag tartalma:

- Az óvodás korú gyermekek általános jellemzői, fejlődésük sajátosságai (holisztikus megközelítéssel)
- Az iskolaérettség kritériumai (testi-, pszichés-, szociális területek)
- A tankötelezettség megkezdésének vagy halasztásának lehetőségei
- Prevenció az óvodában, az eltérő fejlődésű ütemű gyermekek felismerése, részképesség deficitek, egyéb problémáinak feltérképezése, a gyermek hatékony fejlesztése
- Iskola előkészítő foglalkozások megtervezése, elméleti és gyakorlati megvalósítása
- A gyermek megismerésének folyamatai, ezek dokumentumai

Követelmény:

- Legyenek tisztában a fejlesztőpedagógus kompetenciáival, feladataival és az együttműködési lehetőségekkel (család, óvodapedagógusok, tanárok, egyéb segítő szakemberek)
- Legyen ismeretük egy foglalkozás megszervezéséről és megtervezéséről
- Legyenek képesek gyermekjellemzést írni, a gyermeknél tapasztalt problémákat, zavarokat felismerni és dokumentálni

Kötelező irodalom:

- Porkolábné Balogh Katalin: A tanulási képességeket meghatározó pszichés funkciók fejlődése, a tanulási nehézségek korai felismerésének lehetőségei, a fejlesztés perspektívái, Tankönyvkiadó, Budapest, 1988
- Gyarmathy Éva: Bukfenc- Tanulási zavarok felismerése, megelőzése és terápiája az óvodában és az iskolában. KOMA, Budapest, 1997

Ajánlott irodalom:

- Pinczésné dr. Palásthy Ildikó- Girasek János (szerk): A személyiségfejlődés zavari – szöveg-gyűjtemény, KFRTKF, Debrecen, 2002
- Aszalai Anett, Horváth Júlia, Horváthné Csapuda Klára, Dr. Rónáné Falus Júlia: Amit az óvónőnek észre kell vennie, Flaccus kiadó kft, Budapest, 2005
- Ember Gabriella: Utazás a Varázsvényen- Játékba ágyazott óvodai tevékenységek tára, Neteducatio Kiadó, Budapest, 2017
- Stephens- Sarlós Erzsébet: A Stephens - Sarlós program, Kulcslyuk Kiadó, Budapest, 2022
- Uzsalyiné Pécsi Rita: A nevelés az élet szolgálata- Az érzelmi intelligencia fejlesztése, a lélek mozgását kísérő nevelés, Kulcs a muzsikához Kiadó, Budapest, 2010
- Zsoldos Márta- Sarkady Kamilla: Szűrőeljárások óvodáskorban a tanulási zavar lehetőségének vizsgálatához, ELTE, Budapest, 2001
- Ranschburg Jenő: Pszichológiai rendellenességek gyermekkorban, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1988

Tárgynév:	Tehetséggondozás, alulteljesítő tehetségek
Félév:	3. félév
Tárgykód:	FF
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	Dr. Molnár-Tamus Viktória
Tárgy követelménye:	gyakorlati jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	10+5
Előfeltétel:	-
Kredit:	3

A tantárgy oktatásának célja:

A pedagógiai szemléletmódban olyan orientáció beállítása, mely által értékpreferenciaként jelenik meg a tehetséges tanulók képzésének minél hatékonyabbá tétele a pedagógusi munka bármely területén. A szükséges tennivalók megítélésében való kompetenciakészség, és az iskolai általános és tantárgyspecifikus tehetségfejlesztő programok összeállítására való képességek kialakítása. Annak a fontos, és nem is olyan régen elismert tudományos ténynek az elfogadtatása, hogy a tanulási zavarokkal, képességdeficitekkel társuló tehetség is képes a tudomány és művészetek terén maradandót alkotni, hogy az iskolai teljesítményekhez fontos képességek hiányában is lehet szellemi értéket létrehozni. Az iskoláskorban alulteljesítő tehetségek csoportjainak, jellemzőinek és segítségének megismertetése a hallgatókkal.

A tananyag tartalma:

A tehetségfogalom több szempontú értelmezése, a tehetségnevelés történetének főbb állomásai, a legjelentősebb vizsgálatok, a tehetség és intelligencia, tehetség és kreativitás összefüggései.

- Tehetségtípusok (Gardner-féle teszt), tehetségprofil megállapítása, az eltérő tehetségtípusok jellemzői, tulajdonságlisták (Renzulli-Hartman skála).
- Tehetségazonosítás és diagnosztika.
- Iskolai tehetségfejlesztő programok, gyorsítás, gazdagítás. Tehetségfejlesztő általános- és középiskolák Magyarországon. Alulellátottság és képességeik alatt teljesítő tehetségesek. Az iskolához csatlakozó intézményhálózat és működése.
- A családi nevelés hatása a tehetségfejlesztésben, a tehetséges gyerekek szocio- emocionális fejlődése. Szülői nevelési stratégiák.
- A tehetségesek tanárai. Gazdagító programok összeállításának és alkalmazásának elméleti és gyakorlati problémái.

Követelmény:

Aktív részvétel a tanórákon, egyéni felkészülés során szerzett ismeretek és fejlesztő technikák bemutatása. A felsorolt irodalomból egy választott mű vagy részletének feldolgozása.

Kötelező irodalom:

- Balogh, L. (2016). Az egyéni tehetségfejlesztő programok alapjai: Kézikönyv az egyéni tehetségfejlesztő programok kidolgozásához és megvalósításához. Debrecen: Didakt. (ISBN 9786155212390)
- Gyarmathy, É. (é. n.). Alulteljesítő tehetségesek.
<https://www.diszlexia.hu/Cikkek/Alulteh.pdf> 22 p.
- Szabó, Zs. (2019). A tehetség kézikönyve. Génusz könyvek. Budapest: Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége.
https://tehetseg.hu/sites/default/files/kezikonyv/nk_mind_0.pdf

Ajánlott irodalom:

- Gardner, H. (1998). Rendkívüliek. Budapest: Kulturtrade. (ISBN 9639069280)
- Harsányi, I. (1994). Tehettségvédelem. Budapest: Magyar Tehetseggondozó Társaság. (ISBN 9630445433)
- Tóth, L. (2004). Pszichológiai vizsgálati módszerek a tanulók megismeréséhez. Debrecen: Pedellus Tankönyvkiadó. (ISBN 9789639396586)

Tárgynév:	Mozgásfejlesztés módszertana
Félév:	3. félév
Tárgykód:	FF
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	Dr. Pinczés Tamás
Tárgy követelménye:	gyakorlati jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	10+5
Előfeltétel:	-
Kredit:	3

A tantárgy oktatásának célja:

Felismertetni a gyermek részképességeinek és a mozgásának a fejlődése közötti összefüggést. Tudatosítani, hogy a mozgásfejlődés a magzati korban, az idegrendszer különböző központjainak a kialakulásáig vezethető vissza. Rámutatni a tanulási zavarok korrekciójának egy kiegészítő vagy alternatív útjára.

A tananyag tartalma:

- A magzati fejlődés: a szenzoros központok kialakulásának sorrendje és egymásra épülése.
- Kisgyermekkorai mozgásfejlődés lépései, mozgástípusok és azok összefüggése a tanuláshoz szükséges részképességekkel.
- Mozgássorok, eszközök és mozgásfajták – példák egy foglalkozás felépítésére.

Követelmény:

- Legyen képes a témával kapcsolatos elméleti ismeretekből beszámoló tartására,
- Egy mozgásalapú fejlesztő program bemutatására, jellemzésére szemináriumi dolgozat formájában.

Kötelező irodalom:

Huba Judit: Pszichomotoros fejlesztés a gyógypedagógiában. Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola, 1992.

Ajánlott irodalom:

- Várkonyi Ágnes: A szenzomotoros fejlődés zavarainak korai felismerése. Haynal Imre Egészségtudományi Egyetem Egészségügyi Főiskolai Kar, Budapest, 1997.
- Lennart Nilsson: Gyermek születik, Medicina Kiadó, Budapest, 1981, 14-136.p.
- Salló Katalin-Tóth Judit: Problémás a gyerek? A részképesség-zavarok kialakulása, felismerése és kezelése. Litterova Nova, Budapest, 5-37.p.

Tárgynév:	Fejlesztés fő területei, módszertani alapjai (állat, báb, zene, rajz, Waldorf, IKT.....)
Félév:	3. félév
Tárgykód:	FF
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	Dr. Pinczés Tamás
Tárgy követelménye:	gyakorlati jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0+50
Előfeltétel:	-
Kredit:	10

A tantárgy oktatásának célja:

Korszerű pedagógia szemlélet megalapozása: új módszerek, alternatív pedagógia irányzatok, művészetpedagógia ismeretek, gyakorlati tevékenységek megismerése és elsajátítása. A tantárgy lehetővé teszi, hogy a hallgatók bővítsék módszertani kultúrájukat, és olyan jártasságra tegyenek szert, melyek nélkülözhetetlenek a BTMN-es gyermekek eredményes (preventív, korrekatív) intézményi nevelésében.

A tananyag tartalma:

- Az állatasszisztált aktivitások helye és szerepe az oktatásban.
- A fejlesztés, nevelés, integráció és inklúzió területén alkalmazható művészetpedagógia irányzatok megismerése és alkalmazása: báb, zene, képzőművészet.
- Játékpédagógiai elmélete és gyakorlata
- Sakk alkalmazása a fejlesztésben
- Alternatív, reformpedagógia lehetőségek a fejlesztésben

Követelmény:

- aktív részvétel a foglalkozásokon
- legyenek képesek felmerülő problémákat összefüggésükben elemezni
- legyenek képesek kiválasztani, bemutatni és alkalmazni a megfelelő módszert az egyén fejlesztéséhez

Kötelező irodalom:

- Takács István (2015): Állatasszisztált tevékenység és gyógyító pedagógia. in Takács István(szerk): *Állatasszisztált pedagógia és terápia*. Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar Kaposvár 7-30.
- Benedek András (2013): Digitális pedagógia 2.0, Typotext Kft, Budapest

- Kárpáti Andrea (1999): digitális pedagógia - A számítógéppel segített tanítás módszerei, Új pedagógiai Szemle, április, online, <http://www.ofi.hu/tudastar/digitalis-pedagogia>
- Arany Erzsébet – Láposi Terka - Kaposi László – Liptai Ildikó – Perényi Balázs: Módszertani segédlet a BÁBJÁTÉK és a BÁBKÉSZÍTÉS valamint a DRÁMA és SZÍNJÁTÉK tárgyak tanításához - <http://www.ofi.hu/alapfoku-muveszetoktatas>
- A bábjáték lélektana és pedagógiája, Szerk.: Hollós Róbertné, NPI, Budapest, 1982.

Ajánlott irodalom:

- Bánszky Noémi-Kardos Edina- Rózsa Linda- Gerevics József (2012): Az állatok által asszisztált terápiák pszichiátriai vonatkozásai. *Psychiatria Hungarica* 2012. 27 (39: 180-190.
- Csányi Vilmos: Etológia. Nemzedékek Tudása Kiadó, 2002.
- Maria Goodavage: Gyógyító kutyák. Jaffa Kiadó, 2019
- Domány Mária: A bábjáték varázsa, Zenta: Thurzó Lajos Közművelődési Központ, 2001.
- Polcz Alaine: Bábjáték és pszichológia. NPI, Budapest, 1977.

Tárgynév:	Pedagógiai esetelemző csoport (esetmegbeszélés)
Félév:	4. félév
Tárgykód:	FF
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	Radványi Csaba
Tárgy követelménye:	gyakorlati jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0+15
Előfeltétel:	-
Kredit:	5

A tantárgy oktatásának célja:

Megismertetni a különböző intézményekben készített szakvélemények típusait. Feladatok megfogalmazása és a fejlesztő munka megtervezése a szakvélemények alapján a kompetencia szem előtt tartásával.

A segítő-támogató attitűd elmélyítése az általánostól eltérően fejlődő gyermekekkel és szüleikkel kapcsolatban.

Az alapozó elméleti és gyakorlati ismeretek segítségével legyenek képesek a hallgatók egy konkrét eset teljes részletességgel történő áttekintésére és ismertetésére.

A tananyag tartalma:

- különböző intézményekben készített szakvélemények típusai (a szakvélemény részei, nyelvezete, fejlesztendő területek meghatározása, pedagógiai jellemzés készítése)
- a probléma-centrikus esetismertetés szabályai
- az esetelemzés technikái
- együttműködés más segítő szakmák képviselőivel
- együttműködés a szülőkkel és pedagógusokkal

Követelmény:

- legyen képes egy szakértői vélemény értelmezése
- tudjon a szakértői vélemény és/vagy egy diagnosztizáló eszközzel végzett vizsgálati eredmény alapján a fejlesztendő területeket kidolgozni, részletezni, a feladatokat megfogalmazni
- legyen képes a probléma oki hátterének feltárására, a tünetek értelmezésére és rendszerben, egységben szemlélésére, a fejlesztési lehetőségek és koncepciók felvázolására, beleértve az érintettekkel való együttműködést.
- Legyen tisztában a kompetencia-határaival, és a fejlesztő szakemberek körével

Kötelező irodalom:

Martonné Tamás Márta (szerk.): Fejlesztő pedagógia. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2002, 201-283.p.

Ajánlott irodalom:

- Arany Erzsébet – Girasek János – Pinczésné Palásthy Ildikó – Sassné Kiss Gabriella: A differenciált fejlesztés pedagógiája és pszichológiája, KFRTKF, Debrecen, 1990.
- Bagdy – Telkes: Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1988.
- Bödör Jenő: Korrekciós nevelés, Tankönyvkiadó, Budapest, 1983.
- Golnhofer Erzsébet: Az esettanulmány, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2001.
- Porkolábné Balogh Katalin: Kudarc nélkül az iskolában, ALEX-typo, Budapest, 1993.

Tárgynév:	Szabadon választott tárgy (fejlesztés a drámapedagógia eszközeivel)
Félév:	4. félév
Tárgykód:	FF
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	Vályogos Krisztina
Tárgy követelménye:	gyakorlati jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0+10
Előfeltétel:	-
Kredit:	3

A tantárgy oktatásának célja:

Fogalmak bevezetése, azok értelmezése, tapasztalati úton való megélése, ezt segítő gyakorlatok szemléltetése:

- kreativitás fejlesztése, nyitottságra való érzékenyenítés, empátikus szemlélet módok beemelése
- játékkedv, képzelőerő, fantázia alkalmazása
- képessé válni a drámapedagógia elméletén alapuló játékok magabiztos levezetésére

A tananyag tartalma:

Drámapedagógia fogalmak ismertetése:

- fejlesztő feladatok, drámajátékok bemutatása
- a megfelelő célcsoport kijelölése, az adekvát gyakorlatok használata, azoknak logikus és következetes felépítése
- elméleti tudnivalók, alap kérdéseket érintő tézisek tisztázása drámapedagógia megközelítésből

Követelmény:

- Aktív részvétel az órán
- Nyitottság
- Képesség az új ismeretek beemelésére
- Gyakorlat, drámajáték alkalmazása, levezetése egy jelölt kontextusban

Kötelező irodalom:

Bethlenfalvy Ádám - Dráma a tanteremben - Történetek cselekvő feldolgozása

Ajánlott irodalom:

- Cziboly Ádám - Színházi nevelési és színházpedagógiai kézikönyv

Tárgynév:	Tanulásművelődési gyakorlat I.
Félév:	3. félév
Tárgykód:	FF
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	Dr. Molnár-Tamus Viktória
Tárgy követelménye:	gyakorlati jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0+15
Előfeltétel:	-
Kredit:	5

A tantárgy oktatásának célja:

A hallgató szakmai, gyakorlati tapasztalatot szerezzen - végzettségének megfelelő intézménytípusban- a fejlesztőfoglalkozások megvalósulásának módjairól.

A tananyag tartalma:

- Hospitálás fejlesztőfoglalkozásokon (egyéni, csoportos foglalkozások)
- Szakmai anyagok tanulmányozása (szakvélemények, egyénéni fejlesztési tervek, fejlesztőfoglalkozások dokumentációja)
- Szakmai megbeszélés

Követelmény:

Hospitálási jegyzőkönyv készítése 5 fejlesztőfoglalkozásról, a megadott szempontok alapján.

BEFOGADÓ NYILATKOZAT

Fejlesztőpedagógus
Szakirányú továbbképzési szak
TANULÁSIRÁNYÍTÁSI GYAKORLAT I.
3. félév

Vállaljuk, hogy, a
Debreceni Református Hittudományi Egyetem fejlesztőpedagógus hallgatója,
intézményünkben-tól.....-ig
.....(név)
.....,.....végzettségű gyakorlatvezető
irányításával fejlesztőpedagógiai tanulásirányítási gyakorlatát- 15 óra- teljesítse.

Dátum:.....

.....
intézményvezető

.....
gyakorlatvezető

P.h.

IGAZOLÓLAP

Fejlesztőpedagógus
Szakirányú továbbképzési szak
TANULÁSIRÁNYÍTÁSI GYAKORLAT I.
3. félév

Igazolom, hogy....., a
Debreceni Református Hittudományi Egyetem hallgatója intézményünkben
.....-tól.....-ig
.....gyakorlatvezető
irányításával fejlesztőpedagógiai tanulásirányítási gyakorlatát- 15 óra- teljesítette.

A hallgató az alábbi feladatokat végezte el:

.....
.....
.....
.....

Teljesítményének rövid jellemzése:

.....
.....
.....
.....

Javasolt gyakorlati érdemjegye (betűvel és számmal):.....

Dátum:.....

.....
gyakorlatvezető

P.h.

MUNKANAPLÓ

Fejlesztőpedagógus szakirányú továbbképzési szak TANULÁSIRÁNYÍTÁSI GYAKORLAT I. 3. félév

Tevékenységek:

Hospitálás, szakmai anyagok tanulmányozása, megbeszélés, dokumentáció: 15 óra

Készítette:

Gyakorlat helyszíne:

Gyakorlatvezető neve:

Fog- lal- kozás	Jellege (egyéni, kiscsoportos fejlesztés, differentiált óra)	Időpont	Feladat	Mentor aláírása
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				

Tárgynév:	Tanulásirányítási gyakorlat II.
Félév:	4. félév
Tárgykód:	FF
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	Dr. Molnár-Tamus Viktória
Tárgy követelménye:	gyakorlati jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0+40
Előfeltétel:	-
Kredit:	12

A tantárgy oktatásának célja:

A hallgató szakmai, gyakorlati tapasztalatot szerezzen - végzettségének megfelelő intézménytípusban- a fejlesztőfoglalkozások megvalósulásának módjairól. Az elsajátított elméleti és gyakorlati ismerete alapján képes legyen önálló fejlesztőfoglalkozások megtartására, a gyakorlatvezető felügyelet mellett. Leendő fejlesztőpedagógusként el tudjon készíteni minden dokumentumot, melyek a fejlesztőpedagógusi munkakörhöz kapcsolódnak

A tananyag tartalma:

- Hospitálás fejlesztőfoglalkozásokon (egyéni, csoportos foglalkozások), szakmai anyagok tanulmányozása (szakvélemények, egyéni fejlesztési tervek, fejlesztőfoglalkozások dokumentációja) 15 óra
- Önálló fejlesztőfoglalkozások (egyéni, kiscsoportos) vezetése: 15 óra
- Szakmai megbeszélés: 10 óra

Követelmény:

- BTMN-es tanuló felülvizsgálati dokumentumának elkészítése
- BTMN-es tanuló szakvéleménye alapján egyéni fejlesztési terv elkészítése
- 5 önállóan megtartott egyéni/csoportos fejlesztőfoglalkozás óraterve

BEFOGADÓ NYILATKOZAT

Fejlesztőpedagógus szakirányú továbbképzési szak TANULÁSIRÁNYÍTÁSI GYAKORLAT II. 4. félév

Vállaljuk, hogy,
a Debreceni Református Hittudományi Egyetem fejlesztőpedagógus hallgatója,
intézményünkben-tól.....-ig
.....(név)
..... végzettségű
gyakorlatvezető irányításával 40 órás fejlesztőpedagógiai tanulásirányítási
gyakorlatát teljesítse.

Dátum:.....

.....
intézményvezető

.....
gyakorlatvezető

P.h.

IGAZOLÓLAP

Fejlesztőpedagógus szakirányú továbbképzési szak TANULÁSIRÁNYÍTÁSI GYAKORLAT II. 4. félév

Igazolom, hogy.....,
a Debreceni Református Hittudományi Egyetem hallgatója intézményünkben
.....-tól.....-
ig.....gyakorlatvezető
irányításával 40 órás fejlesztőpedagógiai tanulásirányítási gyakorlatát teljesítette.

A hallgató az alábbi feladatokat végezte el:

.....
.....
.....
.....

Teljesítményének rövid jellemzése:

.....
.....
.....
.....

Javasolt gyakorlati érdemjegye (betűvel és számmal):.....

Dátum:.....

.....
gyakorlatvezető

P.h.

MUNKANAPLÓ

Fejlesztőpedagógus szakirányú továbbképzési szak

Tanulásiirányítási gyakorlat II.

4. félév

Tevékenységek:

1. Hospitálás, szakmai anyagok tanulmányozása: 15 óra
2. Készítette:
3. Gyakorlat helyszíne:
4. Gyakorlatvezető neve:

Fog- lal- kozás	Jellege (egyéni, kiscsoportos fejlesztés, differenciált óra)	Időpont	Feladat	Mentor aláírása
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				

Tevékenységek:

1. Önálló foglalkozás vezetése: 15 óra
2. Készítette:
3. Gyakorlat helyszíne:
4. Gyakorlatvezető neve:

Fog- lal- kozás	Önálló foglalkozás vezetés (egyéni, kiscsoportos fejlesztés)	Időpont	Feladat	Mentor aláírása
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				

Tevékenységek:

1. Megbeszélés, dokumentálás: 10 óra
2. Készítette:
3. Gyakorlat helyszíne:
4. Gyakorlatvezető neve:

Fog- lal- kozás	Megbeszélés, dokumentálás	Időpont	Feladat	Mentor aláírása
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

SZAKDOLGOZATI ÚTMUTATÓ ÉS KÖVETELMÉNYEK

Preambulum

A hallgatónak az oklevél/bizonyítvány megszerzéséhez szakdolgozatot, záródolgozatot (a továbbiakban: szakdolgozat) kell készítenie.

A szakdolgozat készítésével kapcsolatos jelen szabályozás a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 38. §-ában rögzített szabályokkal együttesen érvényes. Az útmutatóban nem rögzített kérdésekben a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat rendelkezései érvényesek.

A szakdolgozat célja

A szakdolgozat a szakképzettségnek megfelelő, a szakmához kapcsolódóan bármely témakörben elkészített tudományos jellegű dolgozat, amely a hallgató alapos szaktárgyi felkészültségét bizonyítja, s melynek elkészítésével a hallgatónak tanúsítania kell, hogy tanulmányai során elsajátította a könyvtárhasználat és az irodalomkutatás alapjait, valamint bizonyítja, hogy egyes szakmai kérdések feldolgozása kapcsán képes saját véleményét szabatosan és tömören megfogalmazni, azt megfelelő írásos formában dokumentálni, továbbá bíráló bizottság előtt szóbeli vitában sikeresen megvédeni.

A szakdolgozat követelményei

- 1) Bizonyítsa, hogy a jelölt képes egy – szakmai kompetenciájába illeszkedő – témát logikusan, világosan kifejtett szövegbe szerkeszteni.
- 2) Igazolja, hogy a választott témában ismeri a legfontosabb szakirodalmat, és képes az információkat a tudományos követelményeknek megfelelő hivatkozással saját gondolatmenetébe illeszteni.
- 3) Tanúsítsa, hogy ismeri és helyesen használja a választott téma terminológiáját.
- 4) Empirikus téma esetében képes vizsgálati szempontok kidolgozására és azok elemzésére, következtetések levonására.
- 5) Elméleti téma esetében igazolni tudja a témának a szakterülete szempontjából hasznosítható tanulságait.

A szakdolgozat elfogadott műfajai

- (1) empirikus vizsgálatot bemutató dolgozat,
- (2) szintetizáló jellegű elméleti elemző tanulmány
- (3) innovatív alkotás, valamint annak leírása és
- (4) történeti jellegű elemző vagy leíró munka.

1) Az empirikus vizsgálat lehet felmérés, esetelemzés, kísérlet. A minta nagysága függ a vizsgálat jellegétől. A dolgozat elméleti bevezető részében be kell mutatni a szakterület hazai és fontosabb nemzetközi tendenciáit. Az adatok elemzésére használt statisztikai eljárásokat mindig a megoldandó feladat jellege határozza meg.

2) Az elméleti elemző munka lehet metaanalízis, azaz több tudományos munka szintetizáló áttekintése és az eredmények kvantitatív összegzése, ill. elemző bemutatása. Elvárható a

nemzetközi szakirodalmi információk rendszerek segítségével történő irodalmi feltárás, valamint a témával kapcsolatos legfontosabb hazai és külföldi szakirodalom ismerete és elemzése.

3) Az innovatív alkotás az iskolában vagy a közoktatási rendszer egyéb területein közvetlenül alkalmazható tananyag, oktatási segédeszköz kidolgozása (tanterv, tankönyv, teszt, munkafüzet, feladatbank stb.) és szűk körű kipróbálása. A tananyag (taneszköz) általában egy fél tanévet (kivételes esetben egy tematikus egységet) fogjon át. A munkát bemutató leírásban elemezni kell az alkotás helyét, szerepét, hasonló adatokkal összehasonlítva bizonyítani kell annak újszerű jellegét.

4) A történeti jellegű munka lehet történeti elemzés, esettanulmány vagy leíró-összegző áttekintés egy adott témáról. A szakirodalmi áttekintés mellett a szakdolgozó lehetőség szerint eredeti történeti forrásokat is használjon fel (statisztikai források, levéltári dokumentumok, korabeli kiadványok, sajtódokumentumok).

A szakdolgozat szerkezete, stílusa és külalakja

A szakdolgozat legyen

- a) megfelelően tagolt, az egyes fejezetek épüljenek egymásra, a dolgozat egységes egészet alkosson;
- b) a részek legyenek arányosak, a gondolatmenet legyen világos, az okfejtés logikus;
- c) a stílus alapkövetelménye a szakszerűség, szabatosság, tömörség és a magyaros fogalmazás;
- d) a külalak értékét az adja, ha a dolgozat egésze áttekinthető, rendezett. Fontos a táblázatok, grafikonok, ábrák célszerű elhelyezése, szerkesztése.

A dolgozat javasolt felépítése

- a) tartalomjegyzék
- b) a téma értelmezése, a témaválasztás szubjektív és / vagy szaktudományi alapokon történő indoklása (előszó)
- c) a téma legfontosabb szakirodalmának ismertetése, a munkamódszerek bemutatása
- d) empirikus munka esetén a vizsgálattal igazolandó hipotézis ismertetése
- e) a téma /vizsgálat részletes bemutatása, az adatok elemzése
- f) következtetések levonása, összegzés
- g) irodalomjegyzék
- h) mellékletek

A szakdolgozat formai követelményei

- a) A/4 méretű lap, 2,5 cm margóbeállítás + 1 centiméter kötésmargó használata.
- b) Times New Roman betűtípus, 12 pontos betűméret, legfeljebb 1,5-es sorköz használata.
- c) **A szakdolgozat minimális terjedelme nettó 30 oldal, 60.000 karakter szóközzel** (a bevezetéstől az összegzésig), de a 60 gépelt oldalt ne haladja meg.
- d) A dolgozat kötése a szokásos fekete kötés. A belső címlapot a 4. sz. függelék szerint kell kialakítani.
- e) A belső címlapot követő oldalra kerül a Tartalomjegyzék. A Tartalomjegyzék tartalmazza a Mellékletek számozott felsorolását is.
- f) A dolgozatot célszerű fejezetekre bontani, s az egyes fejezeteket számozni. A tagoláshoz igazodó fejezetek számozását célszerű a decimális rendszer szerint felépíteni. Az egyes fejezetek arányát a téma jellege határozza meg. Ehhez a témavezetők adnak megfelelő segítséget.

- g) A szakdolgozat értékének növelése céljából empirikus vizsgálatot bemutató tanulmány vagy innovatív alkotás, valamint annak leírása esetében tanácsos ábrák, grafikonok, fényképek elhelyezése a dolgozatban. Amennyiben ezek az éppen tárgyalt összefüggések alátámasztására, illusztrálására szolgálnak, célszerű a szöveg közé történő elhelyezésük. A nagyobb táblázatokat, diagramokat, praktikus külön oldalon, esetleg mellékletben szerepeltetni. A táblázatokat, ábrákat, grafikonokat stb. címmel és sorszámmal kell ellátni és ezzel az azonosítóval hivatkozni rájuk a szövegben.
- h) A szakdolgozat gépelési, helyesírási és nyelvhelyességi hibái erősen rontják a munka értékét. Ezért célszerű a helyesírást a dolgozat beadása előtt külön is ellenőrizni.
- i) Az irodalomjegyzéket az egyes szerzők családneveinek megfelelően ábécé sorrendben kell összeállítani. A **bibliográfiai adatokat APA stílusban** szükséges feltüntetni. A linkkel való megadás nem elfogadható. Ha egy forrásnak nincsenek bibliográfiai adatai, akkor valószínűleg nem tudományos forrás, felhasználása kerülendő. Törvényre, interneten elérhető konferenciaelőadásra, stb. történő hivatkozást 'további felhasznált források' címszó alatt szükséges feltüntetni.

Példák az APA hivatkozási stílusra:

tanulmány folyóiratban

Major, L. (2012). A környezeti nevelés szerepe a környezettudatos magatartás formálásában. *Iskolakultúra*, 12(9), 67-79.

könyv:

Kovátsné Németh, M. (2010). *Az erdőpedagógiától a környezetpedagógiáig*. Comenius.

könyvfejezet:

Solymosi, K. (2004). Fejlődés és szocializáció. *N. Kollár Katalin, Szabó Éva (szerk.): Pszichológia pedagógusoknak. Osiris Kiadó, Buda pest*, 39-50.

Részletes leírás:

https://www.statokos.com/_files/ugd/8838b0_be6799de087b42eea45492b71d75d361.pdf